

חמש עשרה נשים פרק ראשון יבמות

(א) [ע' קדושין ע"ג].
 (ב) [ע"ש]. א לקמן כג.
 קדושין ס"ה; ד) ז"ל בנות
 עשרת השבטים צעודי
 כוכבים ט' רש"י.
 (ס) והרש"י מקיים גירסא
 זו, ו) ז"ל לחבר, ה) הוא יין
 לכן, ח) בן כו קרי.
 יעב"ז, ט) פי' עמוקה
 כשאל.

תורה אור השלם

1. בין בגדי בני בנים זרים
 יקרו עתה יאכלם חרש
 א"ת חלקיהם: הורשע הו
 2. מיד שאול אפרים
 מןהוא אגאלם אהי
 דקרו קות אהי קטב
 שאול נחם יתרו מעיני:
 הורשע יג יד

הנהגות הב"ח

(א) גמ' א"ל בן (הבא מן
 ישראלית) תלמי' וי"צ
 גמספות מואל דלא נכס
 ליה אלז כסוף פ' האומר
 מפורש דגרסי ליה המוס'
 ע"ש דף ס"ח ע"ב:
 (ג) שם מה גרלה ומה
 גובריה ז' לאו: (א) רש"י
 ד"ה כי אמרימה וכו' דכ
 יודא משמיה דרב אסי
 משכח לאחר פטירתו
 של רב אסי בא לפני
 שמואל וקאמי' כי הר:
 (ד) ד"ה אינורוי אינורוי
 נקט. י"צ כמו בע"ז דף
 למד: (ס) ד"ה הרשעות
 זו היא אשת אחיו
 הראשון שנפלה לפני:
 (ז) תוס' ד"ה ואין בן וכו'
 דלא נמי יולדת וכו'.
 (י) בא"ד מאי קאמר ש"מ.
 י"צ לקמן דף כ"ג ע"א:
 (ח) בא"ד דרוקא קרב
 כתיב כי יסיר את בן
 למעוטי זכרו:

מוסף רש"י

בן הבא
 הישראלית קרוי בן.
 כמיז בתך לא תמן לבנו
 ובמו לא תקח לבנך, וסמך
 ליה כי יסיר את בן,
 מדלא כתיב כי יסיר את
 בתך משמע דבן הניול
 לעובד כוכבים מתוך קאמר
 שאמרנו העובד כוכבים
 מאחרי, ושמיני דבן בתך
 אפילו מן העברים קרוי
 בן, ואין בן הבא מן
 העובדת כוכבים קרוי
 בן, מדלא כתיב נמי כי
 תסיר את בן, דנשמע
 מניה דקפיד נמי קרא
 בנמו לא תקח לבנך משם
 כי תסיר את הני הניול לה
 מנך, אלמא בן העובדת
 כוכבים אינו קרוי בן אלז
 בנה (קדושין סח) ובעי"ז
 לקמן כג. ודברים ט' ז.
 הדרין עלך חמש עשרה
 נשים

זו חדייב נהר גוזן וכו' מושגי חידקי ודומקיא: לפסול רובן
 ממוזרים שנטמעו י' עשרת השבטים צעודות כוכבים וצניחן הרי הן
 ישראלים ונהוג בהן איסור ממורות וכן לא נזהרו ונשארו זה אחותו
 או בתו והרי הן ממוזרים: כי אמריסה קמיה דשמואל. עד השתא

ואין בנך הבא מן העובדת כוכבים קרוי בנך אלז בנה. פירש
 צקונטרס למדכתיב כי יסיר ולא כתב כי תסיר משמע דלא קאי
 אבתו לא תקח לבנך דלא י' יולדת בן לעובדת כוכבים לאו בן
 מיקרי ולא קרינן ביה כי תסיר את בןך אלז אצמך לא תמן לבנו

קאי וה"ק שמה תלד בן ויסירנו האז
 מאחרי שאותו קרוי בןך וקשה לר"ת
 לפירושו דפי' בןך. קרוי בןך היינו
 בןך הבא מן הישראלית שאציו עובד
 כוכבים דעליה קאי כי יסיר וא"כ
 אמאי מיימי ואמר רבינא בן בתך
 כו' הרי הן ממש דברי שמואל ורבינא
 נמי מאי קאמר ו) ש"מ מדר' יוחנן
 מה שייך לוומר ש"מ דהן ממש דברי
 רבי יוחנן ולומר ר"ת דכי יסיר אבתו
 לא תקח לבנך קאי והכי קאמר כי
 יסיר המותן את בןך מאחרי והיינו
 הסרה שאין הזרע מתייחס אחר
 בןך אלז אחר העובדת כוכבים דאין
 קרוי בןך אלז בנה ושמואל ורבי
 יוחנן לא פירשו כלום צעוד כוכבים
 הבא על בת ישראל אלז רבינא
 מדקדק דבן בתך הבא מן העובד
 כוכבים קרוי בןך מדלא כתיב כי
 יסיר את בתך ש"מ דלית בה הסרה
 משום דמתייחס אחריה ואין נראה
 לר"י דכי יסיר משמע כמו הסרה
 מאת הקצ"ה דמתרגמי' ארי יעטי
 יתה ודרש"י נמי מבי יסיר לרבות כל
 המסירים ועוד פירש ר"ת בע"א
 דשמואל ורבי יוחנן דייקי מבי יסיר
 את בןך דמשמע דוקא על הסרתו
 הקפיד הכתוב שלא יטעוהו ולא על
 הסרת בן בנו דכיון דבא מן העובדת
 כוכבים אין קרוי בןך אלז בנה מדלא
 כתיב כי יסירס או כי יסיר בןך
 וזרעו מאחרי ורבינא דייק ש"מ בן
 בתך הבא מן העובד כוכבים קרוי
 בןך דרוקא צנך. כי יסיר את בןך
 למעוטי זרעו אלז צנך אפי' זרעו

זו חדייב נהר גוזן זו גינזק וערי מדי זו חמדן
 וחברותיה ואמרי לה זו גינה וחברותיה
 חברותיה מאן אמר שמואל כך מושגי
 חידקי ודומקיא א"ר יוחנן וכולן לפסול כי
 אמריתה קמיה דשמואל א"ל בןך (א) הבא
 מן ישראלית קרוי בןך ואין בנך הבא מן
 העובדת כוכבים קרוי בנך אלז בנה והאיכא
 בנות ואמר רבינא ש"מ בן בתך הבא מן
 העובד כוכבים קרוי בןך גמירי דבנתא
 דההוא דרא איצטרווי אצטרו איכא דאמרי
 כי אמריתה קמיה דשמואל א"ל לא וזו משם
 עד שעשאום עובדי כוכבים גמורים שנאמר
 'בה' בגדו כי בנים זרים ילדו יתיב רב יוסף
 אחוריה דרב כהנא ויתיב רב כהנא קמיה
 דרב יהודה ויתיב וקאמר עתידין ישראל
 דעבדי יומא טבא כי חרבי תרמוד והא
 חריב ההיא תמוד הואי רב אשי אמר היינו
 תרמוד היינו תמוד אכפולי הוא דמכפל
 חריב מהאי גיסא אותיב מהאי גיסא ואי
 חריב מהאי גיסא אותיב מהאי גיסא יתיב
 רב המנונא קמיה דעולא וקא הוי בשמעתא
 אמר מה גברא ומה (א) גברא אי לאו דהרפניא
 מאתיה אכסוף א"ל כסף גלגלתא להיכא
 יהבת א"ל לפום נהרא א"ל א"כ מפום נהרא
 את מאי הרפניא אמר ר' יורא הר שהכל
 פונין בו במתניתא תנא כל שאין מכיר
 משפחתו ושבתו נפנה לשם אמר רבא והיא
 עמוקה מושאל שנאמר מיד שאול אפרים
 ממות אנאלם ואילו פסול דידהו לית להו
 תקנתא פסולי דהרפניא משום פסולי
 דמישון פסולי דמישון משום פסולי דתרמוד
 פסולי דתרמוד משום עבדי שלמה והיינו
 דאמרי אינשי קבא רבא וקבא זוטא
 מיגנדר ואזיל לשאול ומשאול לתרמוד
 ומתרמוד למישון וממישון להרפניא:

הדרן עלך חמש עשרה נשים

ביצד - אשת אחיו שלא היה בעולמו
 שני אחים ומת אחד מהן ונולד
 להן אח ואח"כ ייבם השני את אשת
 אחיו ומת הראשונה יוצאה משום אשת
 אחיו שלא היה בעולמו והשניה משום
 צרתה עשה בה מאמר ומת שניה
 חולצת ולא מתייבמת: גמ' אמר רב
 נחמן מאן דתני ראשונה לא משתבש מאן
 דתני שניה לא משתבש מאן דתני
 ראשונה

ביצד. עשה בה מאמר. דסיפא (דף יז.) לא אצטרך דמרישא
 שמעי' לה אלז אידי דמתני ליה צרישא תנא להו נמי בסיפא:
מאן דתני ראשונה לא משתבש. הכא לא צעי מאן דתני ראשונה
 אמאי לא תני שניה כדדייק צריש מס' ע"ז (דף ג.
 וס) מאן דתני אידיהן מ"ט לא תני עדיהן דהתם צעי משום דה"ל
 למיתני לשון עדות כדכתיב יתנו עדיהן ויזקו וצת דמשני דצבא
 עדיף דהר פריך מאן דתני עדיהן מאי טעמא לא תני אידיהן:
 אשת

שניה חולצת. ולא מיפטרטא משום צרת ערוה דלאו צרת ערוה במקצת מדרבנן:
 גמ' מאן דתני ראשונה. מאן דקרי לה ראשונה להך שנפלה לפני לוי שני פעמים לא משתבש ומאן דקרי לה שניה לא משתבש:
 ראשונה

תקנתא ולפסול דיקהו אין טהרה: מגנדר. מתגלגל:
 הדרן עלך חמש עשרה נשים

ביצד אשת אחיו שלא היה בעולמו. פוטרת לרמה: ונולד להס
 את. ומנאלה זקוקה ליבם ועליו אסורה משום אשת אחיו
 שלא היה בעולמו: ואח"כ ייבם השני את אשת אחיו. ולו אשה אחרת
 ומת: הראשונה. זו היא אשת (א) ראובן שנפלה לפניו כבר פעם
 אחת: ואלה. ונפטרטא מזה משום אשת אחיו שלא היה בעולמו
 כו': עשה בה. זה שמת מאמר ולא הספיק לבוסה עד שמת:

שניה חולצת. ולא מיפטרטא משום צרת ערוה דלאו צרת ערוה במקצת מדרבנן:
 גמ' מאן דתני ראשונה. מאן דקרי לה ראשונה להך שנפלה לפני לוי שני פעמים לא משתבש ומאן דקרי לה שניה לא משתבש:
 ראשונה

כה א מיי' פ"ב מהל'
 איסורי ביאה הלכה
 ז:
 א ב מיי' פ"ו מהל' ביזס
 הלכה ז סמנ עשין נא
 נב טו"ש"ע אה"ע סימן
 קע"ב סיפ' י"ב:

תוספות ישנים

ואמר רבינא ש"מ בן בתך
 הבא מן העובד כוכבים
 קרוי בןך וכו' פירוש מדלא
 קאמר כי יסירס מכלל דבן
 בתך הבא מן העובד
 כוכבים קרוי בןך ומ"ה לא
 רלה ללללל יחד כי הדג
 אינו שיה בשניהם כלומר
 בןך ובתך משום דבנך
 לילא משע"א כ"א ממנו אלז
 מננו לילא משע"א שהוא בן
 העובדת כוכבים ואינו קרוי
 בןך אלז בתך בן יש משע"א
 ממנה ומננה. כי בנה דין
 הוא שייך אחר מעשך
 וא"כ צנך בן שני הסרות
 אחד ממנה שמפריה
 לעבודת כוכבים וגם בנה
 הוא מסיר לעבודת כוכבים
 והוא קרוי בןך כי הולך
 מאמר לא נעברה לרמה:
 ביצד. ר' שמעון אומר
 מייבם לאחו שיליה וחולץ
 לשניה. נראה למייבם לאחו
 שיליה לא קאי אעשה בה
 מאמר דהא ר' שמעון סבר
 לקמן (י"ט): הלך נבעלת
 מאמר לא נעברה לרמה:

תוס' חד מקבאי

פריך ביצד. הא נתבן עשה
 בה מאמר ומת חולצת ולא
 מתייבמת ה"ה אע"ג דלא
 עבד בה מאמר שניה
 מחלץ חלצה יבומי לא
 מיבמה דק"ל כשמואל
 דאמר יש זיקה אפי' בתרי
 אחי וה"ל צרת (לאחות
 אשה בייקה. והא דקתני
 עשה בה מאמר לאפוקי
 מבי' דאמרי מאמר קונה
 קנין גמור קמ"ל:

(א) ז"ל אשת אחיו שלא היה
 בעולמו בייקה.